

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

**Національний університет «Запорізька політехніка»**

Кафедра українознавства та загальної мовної підготовки



Беліков С.Б.  
2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ОК 6 КРАЇНОЗНАВСТВО**

Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

Освітня програма: «Міжнародний бізнес»

Інститут, факультет: економіко-гуманітарний інститут  
гуманітарний факультет

Мова навчання: українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Країнознавство» для здобувачів вищої освіти спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини», освітньої програми «Міжнародний бізнес»

« \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_, 2020 року - \_\_\_\_ с.

Розробники: Дедков М.В., канд.іст.наук, доцент, професор кафедри українознавства та загальної мовної підготовки

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри українознавства та загальної мовної підготовки

Протокол від « 10 » 05 2020 року № 11

В.о.завідувача кафедри українознавства та загальної мовної підготовки

« 10 » 05 2020 року \_\_\_\_\_ (І.В.Чернова)

Схвалено науково-методичною комісією гуманітарного факультету

Протокол від « 10 » 06 2020 року № 6

« 10 » 06 2020 року Голова \_\_\_\_\_ (М.В.Дедков)

Узгоджено групою забезпечення освітньої програми\* «Міжнародний бізнес» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»

« 10 » 06 2020 року Керівник групи \_\_\_\_\_ (І.О. Лазнева)

\*Якщо дисципліна викладається невипусковою кафедрою

### Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 29 міжнародні відносини	обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність: 292 міжнародні економічні відносини; Освітня програма: міжнародний бізнес	<b>Рік підготовки:</b>	
Змістових модулів – 8		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____		<b>Семестр</b>	
(назва)		1-й	1-й
Загальна кількість годин - 120		<b>Лекції</b>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5,57	Освітній ступінь: бакалавр	28 год.	6 год.
		<b>Практичні, семінарські</b>	
		14 год.	
		<b>Лабораторні</b>	
		год.	год.
		<b>Самостійна робота</b>	
		78 год.	114 год.
<b>Індивідуальні завдання: год.</b>			
Вид контролю: іспит			

#### Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 35% до 65%

для заочної форми навчання – 5% до 95%

### 1. Мета навчальної дисципліни

Доцільність вивчення матеріалу курсу “Країнознавство” обумовлена розвитком світового господарства у першій чверті ХХІ ст., який характеризується поглибленням двох взаємопов'язаних фундаментальних процесів – формуванням глобальних виробничих мереж й інтенсифікацією міжнародної економічної інтеграції. В цих умовах успішне ведення міжнародного бізнесу неможливе без визначення економічного потенціалу країн світового співтовариства, оцінки їх ресурсних можливостей, ємності внутрішнього ринку, соціально-економічної структури, економічної та зовнішньої політики уряду, культурних та національних традицій. Знання умов і особливостей економічного розвитку в різних країнах, у тому числі, знання джерел формування товарних ресурсів, торговельного потенціалу країни, розміщення виробництва товарів широкого вжитку, міжрайонних зв'язків та їхньої ролі в забезпеченні товарними ресурсами країни – усе це необхідно кожному висококваліфікованому фахівцю в сфері міжнародних економічних відносин.

Освоєння студентами необхідних теоретичних знань та отримання практичних навичок щодо ведення бізнесу в глобальному середовищі передбачає наявність у студентів загальних знань зі шкільних курсів історії, географії. Отримані знання в подальшому стануть теоретичною базою для здобувачів при опануванні таких дисциплін як «Історія міжнародних економічних відносин», «Міжнародні економічні відносини», «Основи дипломатії», «Міжнародна економічна інтеграція», «Основи зовнішньоекономічної діяльності», «Міжнародні економічні інституції», «Міжнародний бізнес», «Глобалізація і транснаціоналізація світової економіки», «Кон'юнктура економіки зарубіжних країн».

#### Мета дисципліни:

- ознайомлення студентів з глобальною трансформацією усіх країн світу до нового якісного стану, нового типу цивілізації третього тисячоліття в умовах посилення взаємозалежності національних економік, світових інтеграційних процесів, що складаються у світовій економічній системі, з метою адаптації економіки України до системи міжнародного поділу праці;

- формування у студентів базових знань і вмінь здійснення комплексного країнознавчого аналізу у сфері міжнародних відносин.

#### Завдання:

- вивчення основних параметрів країн світу, як об'єктів соціально-економічного простору;

- вміння аналізувати соціально-економічну типологію країн;

- засвоєння основних тенденцій економічного розвитку країн в процесі глобалізації (економічна та політична інтеграція );

- виявлення тенденцій та перспективи зовнішніх відносин України з країнами світу (економічні, політичні, культурні );

- вміння характеризувати країни світу у межах соціально-політичних регіонів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати:

#### Інтегральна компетентність:

**ІК.** Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

### **Загальні компетентності:**

**ЗК 01.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

**ЗК 02.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

**ЗК 03.** Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

**ЗК 04.** Здатність планувати та управляти часом.

**ЗК 05.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

**ЗК 07.** Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

**ЗК 08.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

**ЗК 09.** Уміння бути критичним та самокритичним.

**ЗК 11.** Здатність працювати в команді.

**ЗК 12.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

### **Спеціальні (фахові) компетентності:**

**СК 01.** Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

**СК 02.** Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

**СК 03.** Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

**СК 05.** Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них.

**СК 06.** Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.

**СК 08.** Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

**СК 10.** Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.

**СК 11.** Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

**СК 13.** Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах.

**СК 15.** Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

**СК 16.** Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

## Очікувані програмні результати навчання:

**РН1.** Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

**РН3.** Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

**РН4.** Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

**РН5.** Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

**РН6.** Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

**РН7.** Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

**РН10.** Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.

**РН17.** Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

**РН18.** Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

**РН20.** Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

**РН23.** Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

## 2. Програма навчальної дисципліни.

### Змістовий модуль 1. Країни пострадянського простору

**Тема 1. Предмет дисципліни. Методологічні, термінологічні та історіографічні аспекти країнознавства.**

Предмет і завдання курсу країнознавства. Його місце в системі підготовки фахівців зі спеціальності "Міжнародні економічні відносини".

Основні розділи та структура. Поняття регіону в країнознавстві.

Міжпредметні зв'язки у вивченні країнознавства.

Методологічні основи вивчення країнознавства. Концепція історико-культурного розвитку М.Вебера. Цивілізаційно-культурна методологія О.Шпенглера. Теорія локальних цивілізацій А.Тойнбі. Сучасні класичні моделі глобального розвитку "Світова динаміка" Дж.Форрестера. Проєкт "Людство перед вибором". Проєкт "Майбутнє світової економіки". Проєкт ЛІНК Л.Клейна.

Джерела вивчення країнознавства.

Українська та зарубіжна історіографія.

## **Тема 2. Нові незалежні держави пострадянського простору: комплексна країнознавча характеристика.**

Утворення Російської імперії та входження до її складу теренів, що складають основу територій країн пострадянського простору.

Розпад Російської імперії та національне самовизначення народів імперії. Утворення СРСР і проблема суверенітету союзних республік.

Утворення Співдружності Незалежних Держав. Основні етапи становлення, робочі органи, принципи та механізм функціонування СНД.

Інтеграційні об'єднання на терені Співдружності Незалежних Держав.

## **Тема 3. Країнознавча характеристика України.**

Географічне розташування і природно-ресурсний потенціал України.

Основні віхи державотворення в Україні.

Становлення політичної системи незалежної України.

Особливості соціально-економічного розвитку України.

Геополітичне середовище та зовнішня політика України.

## **Тема 4. Країнознавча характеристика Російської Федерації.**

Географічне розташування і природно-ресурсний потенціал РФ.

Основні етапи історії Росії: короткий огляд.

Державний устрій, адміністративно-територіальний поділ та сучасні політичні процеси в Російській Федерації.

Особливості соціально-економічного розвитку РФ.

Геополітичне середовище та зовнішня політика Росії.

Етнодемографічна ситуація, культура та релігійне життя в Російській Федерації.

## **Тема 5. Країнознавча характеристика Білорусі**

Географічне розташування, природні ресурси й адміністративно-територіальний поділ Республіки Білорусь.

Особливості історичного розвитку Білорусі.

Етнічний склад населення, мова, релігія та культура Білорусі.

Політико-правова система і політичні процеси в Білорусі.

Економічний розвиток Республіки Білорусь.

Геополітична орієнтація та зовнішня політика Республіки Білорусь.

## **Тема 6. Країнознавча характеристика Молдови.**

Географічне розташування та огляд історії становлення Молдови.

Етнодемографічна ситуація в Молдові та огляд її культурної спадщини.

Придністровська проблема: історичне підґрунтя, соціально-економічні причини виникнення і шляхи урегулювання.

Політичний устрій Молдови і характеристика сучасних політичних процесів в державі.

Особливості сучасного економічного розвитку Республіки Молдова.

Геополітичне середовище та зовнішня політика Молдови.

## **Тема 7. Країнознавча характеристика держав Закавказзя (Азербайджан, Вірменія, Грузія).**

Короткий огляд історичного та культурного розвитку народів Закавказзя (від найдавніших часів до здобуття незалежності).

Країнознавча характеристика Республіки Грузія.

Етнонаціональні конфлікти і проблема територіальної цілісності Грузії.

«Трояндова революція» 2003 р. в Грузії та її наслідки.

**Тема 8.** Країнознавча характеристика Казахстану і Киргизстану.

Географічне розташування, природно-ресурсний потенціал та історичне минуле Казахстану і Киргизстану.

Політико-правова система Казахстану і Киргизстану: порівняльний аналіз.

Основні напрями та особливості сучасного економічного розвитку Казахстану і Киргизстану.

Геополітичне оточення та зовнішня політика Казахстану і Киргизстану.

**Тема 9.** Країнознавча характеристика Таджикистану, Туркменистану і Узбекистану.

Географічне розташування та природно-ресурсний потенціал Таджикистану, Туркменистану і Узбекистану.

Коротка історія державних утворень на території Таджикистану, Туркменистану і Узбекистану.

Політико-правові системи Таджикистану, Туркменистану і Узбекистану: порівняльний аналіз.

Основні напрями та особливості сучасного економічного розвитку Таджикистану, Туркменистану і Узбекистану.

Геополітичне середовище та зовнішня політика Таджикистану, Туркменистану і Узбекистану.

**Тема 10.** Особливості країнознавчої характеристики країн Балтії (Естонія, Латвія, Литва).

Географічне розташування та природно-ресурсний потенціал держав Балтії.

Історичне минуле естонського, латвійського і литовського народів.

Політико-правові системи Балтійських держав.

Геополітичне середовище і зовнішня політика держав Балтії.

**Змістовий модуль 2. Країни Європи і Північної Америки****Тема 11.** Загальна країнознавча характеристика і особливості цивілізаційного розвитку Європи і Північної Америки.

Загальний огляд джерел та літератури з країнознавства Європи й Північної Америки.

Поняття євроатлантичного простору.

Географія Європи. Рельєф, клімат, географічні та історико-культурні регіони.

Корисні копалини, водні, земельні та мінерально-сировинні ресурси.

Рослинний і тваринний світ Європи. Водні басейни. Природоохоронні території та об'єкти.

Головні етапи європейської історії. Формування європейських держав.

Великі географічні відкриття і їхнє значення у світовій історії.

Географія Північної Америки. Рельєф, клімат, географічні регіони.

Корисні копалини, водні, земельні та мінерально-сировинні ресурси.

Рослинний і тваринний світ. Водні басейни. Природоохоронні території і об'єкти.

Колонізація Північної Америки.

Населення Європи та Північної Америки, його міграції.

Мови народів Європи і Північної Америки.

Етногенез, розселення, звичаї та особливості побуту германських, романських та слов'янських народів.

Угро-фінська родина мов та особливості історичної долі, етногенезу й розселення її носіїв.

Кельти: значення в європейській історії та сьогоденне становище кельтомовних народів.



Баски як останній релікт доіндоєвропейського населення європейського Заходу і Півдня.

Релігійна карта Європи. Головні конфесії.

Католицькі та православні країни Європи.

Протестантські країни Європи.

Релігійна ситуація в Північній Америці.

Єврейська, арабська, вірменська й турецька діаспори в Європі та Північній Америці.

## **Тема 12. Англосаксонські парламентські демократії: Велика Британія, Ірландія та Канада.**

Велика Британія: загальні відомості.

Економічний розвиток і сучасне економічне становище Сполученого Королівства.

Етнічний та релігійний склад населення.

Політична система й етапи її формування.

Загальні відомості. Специфіка та динаміка історичного процесу Канади. Сучасний державно-політичний устрій. Проблема Квебеку. Формування та повноваження законодавчої та виконавчої влади. Основні політичні партії та об'єднання.

Особливості макроекономічної моделі економіки Канади. Основні тенденції соціально-економічного розвитку країни на початку XXI ст. Імміграційна політика уряду.

Зовнішня політика Канади на сучасному етапі. Відносини із США, НАТО. Відносини з Україною. Участь у сучасних міжнародних економічних відносинах. Зовнішньоекономічне співробітництво із США і Мексикою в рамках Північноамериканської зони вільної торгівлі (НАФТА).

## **Тема 13. Президентська республіка англосаксонського типу: США**

США: загальні відомості та основні етапи розвитку.

Конституція та державний устрій північноамериканської федерації.

Федералізм і розподіл компетенцій між окремими штатами й федерацією.

Особливості американської партійної системи.

Чинники формування зовнішньої політики США у постбіполярному світі.

Економічний розвиток і сучасне економічне становище

Економічна роль США у світі.

## **Тема 14. Європейський федералізм: Федеративна Республіка Німеччина, Австрія, Швейцарія**

Федеративна Республіка Німеччина: загальні відомості та основні етапи історії.

Конституційний лад та державний устрій ФРН.

Адміністративно-територіальний поділ Німеччини. Самоврядування земель.

Економічна роль об'єднаної Німеччини в Європі та світі.

## **Тема 15. Європейський унітаризм: Французька Республіка.**

Франція: загальні відомості. Географічне розташування. Етнічний та конфесійно-релігійний склад населення.

Основні етапи французької історії. Створення централізованої держави (XV ст.).

XVI ст. - вік Ренесансу. Початок формування загальнонаціональної мови і культури.

XVI - XVIII ст. - період панування абсолютизму. Буржуазно-демократична революція 1789-1794 рр.

Перша республіка (1792-1804 рр.). Перша імперія (1804-1814 рр.). Французьке королівство (1814-1830 рр.). Друга Республіка (1848-1852 рр.). Друга імперія (1852-1870 рр.). Третя Республіка (1871-1940 рр.). Четверта Республіка (1946-1958 рр.). П'ята Республіка (з 1958 р.).

Політична система П'ятої республіки.

Особливості французької економіки.

Економічний розвиток на сучасному етапі. Основні зовнішньополітичні пріоритети. Місце і роль у системі сучасних світових господарських зв'язків. Відносини з Україною.

**Тема 16. Особливості суспільного розвитку країн Півдня Європи: Італія, Іспанія, Португалія.**

Загальні відомості та основні етапи історії. Встановлення фашистської диктатури в Італії. Фашистська корпоративна держава в Італії і її функціонування. Крах режиму Б.Муссоліні. Громадянська війна в Іспанії. Франкістська держава у 1950–70-і роки. Криза франкістського режиму в Іспанії: відновлення іспанської монархії та процес демократизації. Диктатура А.Салазара в Португалії. Демократична революція у Португалії 1974 року.

Конституційний лад та державний устрій.

Економічний розвиток і сучасне економічне становище Італії, Іспанії, Португалії.

**Тема 17. Монархії малих країн Західної Європи (Андорра, Бельгія, Ватикан, Ліхтенштейн, Люксембург, Монако, Нідерланди).**

Особливості державного устрою, політичної системи та економічного розвитку Королівства Нідерландів.

Створення Королівства Бельгії і основні етапи його конституційного розвитку.

Люксембург: від середньовічного князівства до національної держави.

Особливості державного устрою та підвалини економічного успіху Монако.

Ліхтенштейн у рамках сучасної міжнародної спільноти.

Святий Престол і Ватикан – остання абсолютна монархія Європи.

**Тема 18. Країни Північної Європи.**

Особливості політичного та економічного розвитку Данії, Ісландії, Норвегії у післявоєнний період.

Економічний розвиток і сучасне економічне становище Данії, Ісландії, Норвегії, Фінляндії та Швеції.

Освіта, наука, культура і мистецтво в країнах Північної Європи.

**Тема 19. Народи Балкан на шляху до формування національних держав.**

Географічне розташування, природно-ресурсний потенціал та історичне минуле.

Федеративна народна Республіка Югославія (1945- 7.04.1963 рр.). курс на будівництво "самоврядного соціалізму". Соціалістична Федеративна Республіка Югославія (7.04.1963 - 04.1992 рр.).

Дезінтеграційні процеси і розпад СФРЮ. Утворення незалежних Словенії, Хорватії, Боснії і Герцеговини, Союзної Республіки Югославії, Македонії. Дейтонські угоди щодо Боснії та Герцеговини (1995 р.). Проблема Косово: албано-сербське протистояння, позиція світового співтовариства. Трансформація Союзної Республіки Югославії в Сербію і Чорногорію.

Сучасне соціально-економічне становище республік колишньої Югославії.

Геополітичне оточення, основні напрямки зовнішньої політики та участь у сучасних міжнародних економічних відносинах.

**Тема 20. Перехід від тоталітаризму до демократії: країни Центрально–Східної Європи.**

Економіко-географічна характеристика регіону. Зміст поняття "історичний регіон" стосовно Східної Європи.

Специфіка та динаміка історичного процесу. Початки історії слов'янської спільності. Формування суспільства та основ держави. Виникнення держав у західних, південних слов'ян. Історія західних і південних слов'ян протягом Середньовіччя та Нового часу.

Економічні та культурні процеси на землях західних і південних слов'ян (XI-XX ст.).

Звільнення країн Східної Європи Радянською Армією від німецько-фашистської окупації. Ствердження демократичного ладу, антифашистські демократичні перетворення. Вплив присутності частин Радянської Армії на характер політичних процесів у регіоні. Ствердження біля влади комуністичних партій. Перехід до "соціалістичного будівництва", основні його принципи. Індустріалізація і аграрна реформа.

Прискорення соціально-економічного розвитку. Допомога СРСР. Створення Ради Економічної Взаємодопомоги (РЕВ) у 1949 р. Організації Варшавського Договору у 1955 р.

Соціально-політичні кризи 1953-1956 рр. у Польщі, Угорщині, НДР, Чехословаччині.

Наростання внутрішньої нестабільності у країнах Східної Європи. Передумови і причини демократичних, антитоталітарних революцій, їх характер, загальні риси, особливості.

Зміст національних програм переходу до ринкової економіки та практика реформ у східноєвропейських країнах. Процеси роздержавлення й приватизації. Подолання монополізму й розвиток конкуренції. Лібералізація цінової політики на рубежі 80-90 рр. Кардинальні зміни грошової та фінансово-кредитної політики. Істотні зміни соціальної політики.

Вступ до НАТО і ЄС. Сучасні зовнішньополітичні відносини країн регіону. Зміна пріоритетів розвитку зовнішньоекономічних зв'язків. Зміна товарної структури зовнішньої торгівлі.

### **Тема 21. Інтеграційні процеси у Європі та Північній Америці.**

Військово-політична інтеграція у Західній Європі та Північній Америці.

Формування структур безпеки і співробітництва у Європі. Рада Європи. Гельсінкський процес.

Економічна інтеграція країн Західної Європи.

Економічна інтеграція країн Північної Америки.

## **Змістовий модуль 3. Країни Близького та Середнього Сходу.**

### **Тема 22. Загальна країнознавча характеристика і особливості цивілізаційного розвитку держав Близького та Середнього Сходу**

Економіко-географічна характеристика регіону. Зміст поняття "країнознавчий регіон" стосовно Близького та Середнього Сходу.

Специфіка та динаміка історичного процесу. Політична характеристика регіону. Особливості формування і функціонування політичних систем.

Економіка країн регіону до 1973 р. Економічний розвиток країн регіону у 1973-1981 рр. Економічний розвиток в умовах зменшення нафтової ренти. Структурні зрушення в економіці країн регіону.

Напрями співробітництва України з державами Близького та Середнього Сходу. Основні напрямки зовнішньої політики. Участь у міжнародних економічних відносинах на початку XXI ст.

### **Тема 23. Країнознавча характеристика Ізраїлю**

Формування суспільства та основ держави. Специфіка та динаміка історичного процесу.

Етнічний та релігійний склад населення Ізраїлю.

Політична система й етапи її формування. Ізраїльсько-палестинські відносини. Палестинська автономія.

Загальна характеристика економіки. Основні тенденції соціально-економічного розвитку на сучасному етапі.

Основні напрямки зовнішньої політики. Участь у міжнародних економічних відносинах на початку XXI ст.

Відносини з Україною.

#### **Тема 24. Країнознавча характеристика Туреччини.**

Формування суспільства та основ держави. Специфіка та динаміка історичного процесу.

Національно-визвольний рух турецького народу 1918-1923 рр. Утворення першої на Близькому та Середньому Сході буржуазної республіки (29.10.1923 р.). Мустафа Кемаль Ататюрк - перший президент республіки. Кемалістські буржуазно-демократичні реформи. Створення правлячої Народно-республіканської партії.

Нейтралітет Туреччини під час Другої світової війни. Зближення її з Заходом у післявоєнний період. Вступ до НАТО у 1952 р.

Соціально-політичні зміни у турецькому суспільстві. Створення Демократичної партії (1945 р.). Високі темпи економічного росту у 50-ті роках XX ст. Проамериканська зовнішня політика.

Посилення розколу в суспільстві та руйнування його кемалістських основ. Роль армії та її втручання у суспільно-політичне життя країни (1960 р., 1971 р., 1980 р., 1997 р.).

Характерні риси економічного розвитку протягом 80-90-х років XX ст. Політичне та економічне становище Туреччини на початку XXI ст.

Участь у сучасних міжнародних економічних відносинах. Відносини між Туреччиною й Україною. Чорноморське економічне співробітництво (ЧЕС).

#### **Тема 25. Країнознавча характеристика Ісламської Республіки Іран.**

Географічне розташування, природно-ресурсний потенціал. Формування суспільства та основ держави. Специфіка та динаміка історичного процесу.

Етнічний та релігійний склад населення Ірану. Державний устрій і форма правління.

Загальна характеристика економіки. Основні тенденції соціально-економічного розвитку на сучасному етапі.

Основні напрямки зовнішньої політики. Місце і роль у регіоні та світових процесах. Вплив на розвиток міжнародних відносин. Ядерна програма Ірану – одна з ключових проблем світової політики. Участь у міжнародних економічних відносинах на початку XXI ст.

Відносини з Україною.

#### **Тема 26. Монархії Близького та Середнього Сходу (Бахрейн, Йорданія, Катар, Кувейт, Оман, ОАЕ, Саудівська Аравія).**

Особливості державного устрою, політичної системи та економічного розвитку Королівства Бахрейн.

Створення Королівства Йорданії і основні етапи його конституційного розвитку.

Катар: від бідного британського протекторату до незалежної держави зі значними запасами нафти і природного газу і доходами від їх розробки. Місце і роль у регіоні та світових процесах.

Кувейт: особливості державного устрою та підвалини економічного успіху .

Оман: місце і роль у регіоні та світових процесах.

Об'єднані Арабські Емірати: від об'єднання британських протекторатів до федерації семи еміратів Абу-Дабі, Дубай, Шарджа, Аджман, Умм-ель-Кайвайн, Катару Ель-Фуджайра і Рас-ель-Хайма;

Саудівська Аравія: курс на збереження ключових позицій на Аравійському півострові, серед ісламських держав і держав-експортерів нафти. Захист і просування інтереси ісламу в усьому світі. Суперництво з Іраном за неформальне лідерство в ісламському світі.

#### **Змістовий модуль 4. Країни Південної Азії.**

##### **Тема 27. Загальна країнознавча характеристика і особливості цивілізаційного розвитку держав Південної Азії**

Зміст поняття "історичний регіон" стосовно Південної Азії: Бангладеш, Бутан, Індія, Мальдивська Республіка, Непал, Пакистан, Шрі-Ланка.

Специфіка та динаміка історичного процесу. Політична характеристика південноазіатського регіону. Особливості формування і функціонування політичних систем.

Ресурсно-відновний потенціал регіону: трудовий, агросировинний, фінансовий, технологічний.

Сутність постколоніальної господарської еволюції країн Південної Азії. Економічна політика етатизму. Пріоритетні напрямки діяльності: централізоване планово-господарське регулювання відтворюваних процесів, формування державного сектора економіки, підтримка національного приватного капіталу.

Пошук науково адаптивних моделей суспільного ладу та господарського розвитку. Індустріалізація: підсумки та проблеми.

Місце країн регіону у структурі світогосподарських зв'язків: невелика роль зовнішньої торгівлі, міжнародної кооперації, нових форм зовнішньоекономічних відносин, прагнення подолати традиційну внутрішню спеціалізацію. Експортна номенклатура та структура імпорту. Недостатня залученість до міжнародних господарсько-інтеграційних угруповань та організацій.

Відносини між країнами регіону Південної Азії та Україною.

##### **Тема 28. Країнознавча характеристика Індії.**

Загальні відомості. Ресурсно-відновний потенціал Індії: трудовий, агросировинний, фінансовий, технологічний.

Сучасний державно-політичний устрій. Формування та повноваження законодавчої та виконавчої влади. Основні політичні партії та об'єднання. Внутрішньополітичне життя сучасної Індії.

Загальна характеристика економіки. Реформи з лібералізації індійської економіки (1991 р.). Основні тенденції економічного розвитку країни на сучасному етапі.

Зміни в експортно-імпортній політиці з 2000 р. Основні зовнішньоекономічні партнери. БРІКС. Відносини з Україною.

#### **Змістовий модуль 5. Країни Східної Азії.**

##### **Тема 29. Загальна країнознавча характеристика і особливості цивілізаційного розвитку держав Східної Азії**

Економіко-географічна характеристика регіону. Демографічні та етнографічні процеси в регіоні. Зміст поняття "країнознавчий регіон" стосовно Східної Азії.

Політична характеристика Східноазіатського регіону. Специфіка й динаміка історичного процесу. Особливості формування і функціонування політичних систем. Проблеми консервативної стабільності в контексті процесів вестернізації. Роль конфуціанських, синтоїстських і буддійських традицій в трансформації соціальних і політичних структур східноазіатських країн.

Феномен нових індустріальних країн Східної Азії. Поняття і явища "неоіндустріалізму": східноазіатський варіант. НІК "першої хвилі": Південна Корея, Тайвань, Сінгапур, Гонконг. Загальні моменти політики подолання відсталості.

Головні підсумки розвитку НІК. Співвідношення внутрішніх і зовнішніх чинників розвитку. Проблеми регіональної інтеграції. НІК "другої хвилі": Малайзія, Таїланд, Індонезія. Адаптація індокитайських держав до ринкових демократій.

Участь у сучасних міжнародних економічних відносинах. Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН). Азіатсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (АТЕС).

### **Тема 30. Країнознавча характеристика Китайської Народної Республіки.**

Формування суспільства та основ держави. Виникнення китайської цивілізації. Китайська імперія в період Середньовіччя та Нового часу. Китай і зовнішній світ: причини самоізоляції та її наслідки.

Трансформація Китаю в період колоніалізму.

Політика самопосилення і спроби реформування. Ідеї Сунь Ятсена і Сінхайська революція. Гоміньдан і боротьба за єдиний Китай. Японо-китайська війна і перемога КПК.

Китай у повоєнний період. Концепція державного соціалізму та особливості її втілення в суспільне життя. Зміст і наслідки культурної революції. Крах режиму Мао Цзедуна.

Концепція і політика "чотирьох модернізацій". Третій пленум ЦК КПК. Курс на побудову соціалізму з китайською специфікою. Відхід від концепції "трьох світів". Основні чинники та потенції трансформації китайського суспільства.

Китайська економіка у світовому господарстві.

Відносини між Китаєм і Україною.

### **Тема 31. Країнознавча характеристика Японії.**

Японія в період феодалізму. Гіпотези і реальності щодо створення японської держави. Реформи Тайка. Проблеми зовнішнього впливу і подолання відсталості. Система сьогуната. Соціальна структура феодальної Японії.

Криза феодалізму і становлення капіталізму. "Відкриття" Японії. Реставрація Мейдзі та створення сучасної японської держави. Японія між Першою та Другою світовими війнами.

Японія після Другої світової війни. Відбудовування економічних і політичних позицій (1945-1956 рр.). Структурна перебудова економіки і роль японо-американського Договору про безпеку.

Пошуки політичної рівноваги, Японія як вдалий приклад вестернізації азіатського суспільства.

Поєднання традиційних чинників і ідей західного лібералізму. Боротьба за техногегемонію: регіональний і глобальний вимір.

Державно-корпоративні структури - основа господарства Японії. Природні, трудові та інтелектуальні ресурси. Основні міжгалузеві системи господарства Японії: науковий комплекс, базові галузі виробництва сировинної орієнтації, машинобудування, агропромисловий та транспортний комплекси.

Зовнішньоекономічна діяльність. Інвестиційна діяльність на світових ринках.

Відносини між Японією та Україною.

### **Тема 32. Країнознавча характеристика Республіки Корея і КНДР.**

Генезис корейської державності. Вплив зовнішніх чинників. Корея за умов окупації. Визволення Кореї і війна на Корейському півострові.

Створення і розвиток двох корейських держав. Курс КНДР на побудову соціалізму. Особливості режиму Кім Ір Сена та його еволюція. Республіка Корея в період правління

військового режиму. Вибори 1988 р. і курс на демократизацію південнокорейського суспільства.

Основні пріоритети зовнішньої політики. Відносини між двома корейськими державами на початку XXI ст. Участь у сучасних міжнародних економічних відносинах. Основні зовнішньоекономічні партнери. Відносини з Україною.

### **Тема 33. Країнознавча характеристика Індонезії.**

Становлення і розвиток незалежної індонезійської держави (від 1945 р.). Принципи державної ідеології Панча Шила. Характерні риси економічних і соціальних процесів у 70-90-ті рр. XX ст. Індонезія - найбільша жертва азіатської фінансової кризи 1997 р. Економіка країни на початку XXI ст.

Сучасний політичний і суспільний лад. Перетворення індонезійської провінції Східний Тимор в незалежну державу Демократична Республіка Тимор Лоросае.

Основні пріоритети зовнішньої політики. Сучасна зовнішньоекономічна діяльність. Відносини з Україною.

### **Тема 34. Країнознавча характеристика В'єтнаму.**

Загальні відомості. Сучасний державно-політичний устрій. Формування та повноваження законодавчої та виконавчої влади. Основні політичні партії та об'єднання. Внутрішньополітичне життя сучасного В'єтнаму.

Загальна характеристика економіки, її особливості та специфіка. Основні тенденції розвитку економіки на рубежі XX і XXI ст.

Зовнішньополітичний курс на сучасному етапі. Відносини із США, КНР, РФ, Україною.

Участь і місце у сучасних міжнародних економічних відносинах.

## **Змістовий модуль 6. Країни Австралії та Океанії.**

### **Тема 35. Країнознавча характеристика Австралії.**

Формування суспільства та основ держави в Австралії. Специфіка та динаміка історичного розвитку.

Географічне розташування, природно-ресурсний потенціал.

Особливості політичного устрою. Політичні партії та громадські організації.

Характерні риси економічного розвитку Австралії на початку XXI ст. Структура економіки.

Участь у зовнішньоекономічних відносинах. Експортна номенклатура та структура імпорту.

Відносини між Австралією та Україною.

### **Тема 36. Країнознавча характеристика Океанії.**

Океанія: Полінезія, Мікронезія та Меланезія. Полінезія (Східна частина Океанії): Гаваї, Токелау, Тувалу, Самоа, Тонга, Туамоту, Маркізькі острови, острови Кука, Табулаї, Лайн, Фенікс, Острови Товариства. Меланезія (Західна частина Океанії): Нова Гвінея, Вануату, Нова Каледонія, архіпелаг Бісмарка, Соломонові Острови, Фіджі. Мікронезія (Центральна частина Океанії): Маріанські, Каролінські, Маршаллові Острови, острови Гілберта, Банаба, Науру.

Маршаллові Острови: формування суспільства та основ держави. Специфіка та динаміка історичного розвитку. Особливості політичного устрою.

Характерні риси економічного розвитку на початку XXI ст. Структура економіки.

Участь у зовнішньоекономічних відносинах. Відносини з Україною.

## **Змістовий модуль 7. Країни Латинської Америки та Карибського басейну.**

### **Тема 37. Загальна країнознавча характеристика і особливості цивілізаційного розвитку держав Латинської Америки та Карибського басейну**

Специфіка та динаміка історичного процесу.

Загальні відомості. Зміст поняття "країнознавчий регіон" стосовно Латинської Америки. Особливості політичного життя регіону на початку ХХІ ст.

Особливості економічного розвитку країн регіону на сучасному етапі. Перехід від "імпортозаміщаючої індустріалізації" до "креольського неолібералізму". Кризові явища в економіці країн Латинської Америки, їх причини. Зниження рівня життя населення.

Розвиток інтеграційних процесів у регіоні на початку ХХІ ст. Латиноамериканська асоціація інтеграції (ЛАІ), Ла-Платська група, Андська група, Амазонський пакт, МЕРКОСУР, Карибське співробітництво і Карибський спільний ринок.

Відносини з Україною.

### **Тема 38. Країнознавча характеристика Мексики.**

Загальні відомості. Історія виникнення та розвитку.

Етнодемографічні особливості розвитку. Особливості політичного устрою. Політичні партії та громадські організації.

Характерні риси соціально-економічного розвитку на початку ХХІ ст. Структура економіки.

Участь у зовнішньоекономічних відносинах. Членство у НАФТА.

Відносини з Україною.

### **Тема 39. Країни Центральної Америки.**

Географічне положення. Сучасна політична ситуація та перспективи розвитку.

Куба: формування суспільства та основ держави. Специфіка та динаміка історичного розвитку. Особливості політичного устрою.

Характерні риси економічного розвитку на початку ХХІ ст. Структура економіки.

Участь у зовнішньоекономічних відносинах. Відносини з Україною.

### **Тема 40. Країни Південної Америки.**

Історія колонізації. Мовний склад населення регіону і його релігійний склад. Розміщення населення. Активний процес формування міських агломерацій.

Природні умови і ресурси: багатство і різноманіття.

Господарство: протиріччя розвитку. Територіальна структура господарства. Структура економіки.

Охорона навколишнього середовища і екологічні проблеми.

Участь у зовнішньоекономічних відносинах. Відносини з Україною.

### **Тема 41. Країнознавча характеристика Бразилії.**

Специфіка та динаміка історичного процесу.

Загальні відомості. Сучасний державно-політичний устрій. Внутрішньополітичне життя країни на сучасному етапі. Ствердження президентської республіки.

Загальна характеристика економіки. Бразилія - "нова індустріальна країна". Структура ВВП. Основні тенденції економічного розвитку на початку ХХІ ст.

Основні пріоритети у зовнішній політиці на сучасному етапі. Участь у сучасних міжнародних економічних відносинах. Відносини з Україною.

### **Тема 42. Країнознавча характеристика Аргентини.**

Специфіка та динаміка історичного процесу.



Вікова та етнодемографічна характеристика населення. Державний устрій і форма правління. Внутрішньополітичне життя країни на сучасному етапі.

Природні умови та ресурси.

Загальна характеристика економіки. Аргентина - "нова індустріальна країна". Структура ВВП. Основні тенденції соціально-економічного розвитку на початку XXI ст.

Основні пріоритети у зовнішній політиці на сучасному етапі. Участь у сучасних міжнародних економічних відносинах. Відносини з Україною.

## **Змістовий модуль 8. Країни Африки.**

### **Тема 43. Країнознавча характеристика Африки.**

Зміст поняття "країнознавчий регіон" стосовно Африки. Мовний склад населення регіону і його релігійний склад. Розміщення населення. Природні ресурси і продуктивні сили.

Формування суспільств та основ держав. Специфіка та динаміка історичного розвитку. Адміністративно-територіальний поділ. Особливості політичного устрою.

Характерні риси економічного розвитку на початку XXI ст. Структура економіки.

Участь у зовнішньоекономічних відносинах. Відносини з Україною.

### **Тема 44. Країни Північної Африки.**

Зміст поняття "країнознавчий субрегіон" стосовно Північної Африки. Мовний склад населення регіону і його релігійний склад. Розміщення населення. Природні ресурси і продуктивні сили.

Єгипет: формування суспільства та основ держави. Специфіка та динаміка історичного розвитку. Адміністративно-територіальний поділ. Особливості політичного устрою.

Характерні риси економічного розвитку на початку XXI ст. Структура економіки.

Участь у зовнішньоекономічних відносинах. Відносини з Україною.

### **Тема 45. Країни Західної Африки.**

Зміст поняття "країнознавчий субрегіон" стосовно Західної Африки. Мовний склад населення регіону і його релігійний склад. Розміщення населення. Природні ресурси і продуктивні сили.

Нігерія: формування суспільства та основ держави. Специфіка та динаміка історичного розвитку. Адміністративно-територіальний поділ. Особливості політичного устрою.

Характерні риси економічного розвитку на початку XXI ст. Структура економіки.

Участь у зовнішньоекономічних відносинах. Відносини з Україною.

### **Тема 46. Країни Центральної Африки.**

Зміст поняття "країнознавчий субрегіон" стосовно Центральної Африки. Мовний склад населення регіону і його релігійний склад. Розміщення населення. Природні умови і ресурси, продуктивні сили.

Демократична Республіка Конго: формування суспільства та основ держави. Специфіка та динаміка історичного розвитку. Адміністративно-територіальний поділ. Державний устрій і форма правління.

Характерні риси економічного розвитку на початку XXI ст. Структура економіки.

Участь у зовнішньоекономічних відносинах. Відносини з Україною.

### **Тема 47. Країни Східної Африки.**

Зміст поняття "країнознавчий субрегіон" стосовно Східної Африки. Мовний склад населення регіону і його релігійний склад. Розміщення населення. Природні умови і ресурси, продуктивні сили.

Кенія: формування суспільства та основ держави. Специфіка та динаміка історичного розвитку. Адміністративно-територіальний поділ. Державний устрій і форма правління.

Характерні риси економічного розвитку на початку ХХІ ст. Структура економіки.

Участь у зовнішньоекономічних відносинах. Відносини з Україною.

#### **Тема 48. Країни Південної Африки.**

Зміст поняття "країнознавчий субрегіон" стосовно Південної Африки. Мовний склад населення регіону і його релігійний склад. Розміщення населення. Природні умови і ресурси, продуктивні сили.

Формування суспільства та основ держави. Специфіка та динаміка історичного розвитку. Адміністративно-територіальний поділ. Державний устрій і форма правління.

Характерні риси економічного розвитку на початку ХХІ ст. Структура економіки.

Участь у зовнішньоекономічних відносинах. Відносини з Україною.

### **3. Структура навчальної дисципліни**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
<b>Модуль 1</b>													
<b>Змістовий модуль 1. Країни пострадянського простору.</b>													
Тема1 Предмет дисципліни. Методологічні, термінологічні та історіографічні аспекти країнознавства.	2	2					3						3
Тема 2. Нові незалежні держави пострадянського простору: комплексна країнознавча характеристика.	2	2					3						3
Тема 3. Країнознавча характеристика України.	2		2				2						2
Тема 4. Країнознавча характеристика Російської Федерації.	3					3	3						3
Тема 5. Країнознавча характеристика Білорусі	3					3	2						2

Тема 6. Країнознавча характеристика Молдови.	2					2	2					2
Тема 7. Країнознавча характеристика держав Закавказзя (Азербайджан, Вірменія, Грузія).	3					3	3					3
Тема 8. Країнознавча характеристика Казахстану і Киргизстану.	3					3	3					3
Тема 9. Країнознавча характеристика Таджикистану, Туркменистану і Узбекистану.	2					2	2					2
Тема 10. Особливості країнознавчої характеристики країн Балтії (Естонія, Латвія, Литва).	3					3	2					2
Разом за змістовим модулем 1	25	4	2			19	25					25
<b>Змістовий модуль 2. Країни Європи і Північної Америки.</b>												
Тема 11. Загальна країнознавча характеристика і особливості цивілізаційного розвитку Європи і Північної Америки	2	2					2	2				
Тема 12. Англосаксонські парламентські демократії: Велика Британія, Ірландія та Канада	2	2					3					3
Тема 13. Президентська республіка англосаксонського типу: Сполучені Штати Америки	2		2				3					3
Тема 14. Європейський федералізм: Федеративна Республіка	2		2				3					3

Німеччина, Австрія, Швейцарія											
Тема 15. Європейський унітаризм: Французька Республіка	2		2				3				3
Тема 16. Особливості суспільного розвитку країн Півдня Європи: Італія, Іспанія, Португалія	4					4	3				3
Тема 17. Монархії малих країн Західної Європи (Андорра, Бельгія, Ватикан, Ліхтенштейн, Люксембург, Монако, Нідерланди)	2	2					2				2
Тема 18. Країни Північної Європи	4					4	3				3
Тема 19. Народи Балкан на шляху до формування національних держав	2	2					2				2
Тема 20. Перехід від тоталітаризму до демократії: країни Центрально-Східної Європи	2	2					2				2
Тема 21. Інтеграційні процеси у Європі та Північній Америці	4					4	2				2
Разом за змістовим модулем 2	28	10	6			12	28	2			26
<b>Змістовий модуль 3. Країни Близького та Середнього Сходу.</b>											
Тема 22. Загальна країнознавча характеристика і особливості цивілізаційного розвитку держав Близького та Середнього Сходу	2	2					3				3
Тема 23. Країнознавча характеристика Ізраїлю	2					2	2				2
Тема 24. Країнознавча	3					3	2				2

характеристика Туреччини												
Тема 25. Країнознавча характеристика Ісламської Республіки Іран	3					3	3					3
Тема 26. Монархії Близького та Середнього Сходу (Бахрейн, Іорданія, Катар, Кувейт, Оман, ОАЕ, Саудівська Аравія)	2	2					2					2
Разом за змістовим модулем 3	12	4				8	12					12
<b>Змістовий модуль 4. Країни Південної Азії.</b>												
Тема 27. Загальна країнознавча характеристика і особливості цивілізаційного розвитку держав Південної Азії	2	2					3					3
Тема 28. Країнознавча характеристика Індії	3					3	2					2
Разом за змістовим модулем 4	5	2				3	5					5
<b>Модуль 2.</b>												
<b>Змістовий модуль 5. Країни Східної Азії.</b>												
Тема 29. Загальна країнознавча характеристика і особливості цивілізаційного розвитку держав Східної Азії	2	2					2	2				
Тема 30. Країнознавча характеристика Китайської Народної Республіки	2	2					3					3
Тема 31. Країнознавча характеристика Японії	2	2					3					3
Тема 32. Країнознавча характеристика Республіки Корея і КНДР	3					3	3					3

Тема 33. Країнознавча характеристика Індонезії	3					3	2					2
Тема 34. Країнознавча характеристика В'єтнаму	3					3	2					2
Разом за змістовим модулем 5	15	2	4			9	15	2				13
<b>Змістовий модуль 6. Країни Австралії та Океанії.</b>												
Тема 35. Країнознавча характеристика Австралії	2	2					3					3
Тема 36. Країнознавча характеристика Океанії	3					3	2					2
Разом за змістовим модулем 6	5	2				3	5					5
<b>Змістовий модуль 7. Країни Латинської Америки та Карибського басейну.</b>												
Тема 37. Загальна країнознавча характеристика і особливості цивілізаційного розвитку держав Латинської Америци та Карибського басейну	2	2					2	2				
Тема 38. Країнознавча характеристика Мексики	3					3	2					2
Тема 39. Країни Центральної Америци	3					3	3					3
Тема 40. Країни Південної Америци	3					3	3					3
Тема 41. Країнознавча характеристика Бразилії	2		2				3					3
Тема 42. Країнознавча характеристика Аргентини	2					2	2					2
Разом за змістовим модулем 7	15	2	2			11	15	2				13
<b>Змістовий модуль 8. Країни Африки.</b>												

Тема 43. Країнознавча характеристика Африки	2	2					3				3
Тема 44. Країни Північної Африки	3					3	3				3
Тема 45. Країни Західної Африки	3					3	2				2
Тема 46. Країни Центральної Африки	4					4	3				3
Тема 47. Країни Східної Африки	3					3	2				2
Тема 48. Країни Південної Африки	3					3	2				2
Разом за змістовим модулем 8	15	2				13	15				15
<b>Усього годин</b>	<b>120</b>	<b>28</b>	<b>14</b>			<b>78</b>	<b>120</b>	<b>6</b>			<b>114</b>

#### 4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Країнознавча характеристика України	2
2	Президентська республіка англосаксонського типу: Сполучені Штати Америки	2
3	Європейський федералізм на прикладі Федеративної Республіки Німеччини	2
4	Європейський унітаризм: Французька Республіка	2
5	Країнознавча характеристика Китайської Народної Республіки	2
6	Країнознавча характеристика Японії	2
7	Країнознавча характеристика Федеративної Республіки Бразилії	2
	<b>Разом</b>	<b>14</b>

#### 5. Теми практичних занять

Не передбачені навчальним планом.

#### 6. Теми лабораторних занять

Не передбачені навчальним планом.

#### 7. Самостійна робота

Метою самостійної роботи є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у здобувачів вищої освіти самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Предмет дисципліни. Методологічні, термінологічні та	0	3

	історіографічні аспекти країнознавства		
2	Нові незалежні держави пострадянського простору: комплексна країнознавча характеристика	0	3
3	Країнознавча характеристика України	0	2
4	Країнознавча характеристика Російської Федерації	3	3
5	Країнознавча характеристика Білорусі	3	2
6	Країнознавча характеристика Молдови	2	2
7	Країнознавча характеристика держав Закавказзя (Азербайджан, Вірменія, Грузія).	3	3
8	Країнознавча характеристика Казахстану і Киргизстану	3	3
9	Країнознавча характеристика Таджикистану, Туркменистану і Узбекистану	2	2
10	Особливості країнознавчої характеристики країн Балтії (Естонія, Латвія, Литва)	3	2
11	Загальна країнознавча характеристика і особливості цивілізаційного розвитку Європи і Північної Америки	0	0
12	Англосаксонські парламентські демократії: Велика Британія, Ірландія та Канада.	0	3
13	Президентська республіка англосаксонського типу: Сполучені Штати Америки	0	3
14	Європейський федералізм: Федеративна Республіка Німеччина, Австрія, Швейцарія.	0	3
15	Європейський унітаризм: Французька Республіка	0	3
16	Особливості суспільного розвитку країн Півдня Європи: Італія, Іспанія, Португалія	4	3
17	Монархії малих країн Західної Європи (Андорра, Бельгія, Ватикан, Ліхтенштейн, Люксембург, Монако, Нідерланди)	0	2
18	Країни Північної Європи	4	3
19	Народи Балкан на шляху до формування національних держав	0	2
20	Перехід від тоталітаризму до демократії: країни Центрально–Східної Європи	0	2
21	Інтеграційні процеси у Європі та Північній Америці	0	2
22	Загальна країнознавча характеристика і особливості цивілізаційного розвитку держав Близького та Середнього Сходу	0	3
23	Країнознавча характеристика Ізраїлю	2	2
24	Країнознавча характеристика Туреччини	3	2
25	Країнознавча характеристика Ісламської Республіки Іран	3	3
26	Монархії Близького та Середнього Сходу (Бахрейн, Йорданія, Катар, Кувейт, Оман, ОАЕ, Саудівська Аравія)	0	2
27	Загальна країнознавча характеристика і особливості цивілізаційного розвитку держав Південної Азії	0	3
28	Країнознавча характеристика Індії	3	2
29	Загальна країнознавча характеристика і особливості цивілізаційного розвитку держав Східної Азії	0	0
30	Країнознавча характеристика Китайської Народної Республіки	0	3
31	Країнознавча характеристика Японії	0	3
32	Країнознавча характеристика Республіки Корея і КНДР	3	3
33	Країнознавча характеристика Індонезії	3	2
34	Країнознавча характеристика В'єтнаму	3	2
35	Країнознавча характеристика Австралії	0	3



36	Країнознавча характеристика Океанії	3	2
37	Загальна країнознавча характеристика і особливості цивілізаційного розвитку держав Латинської Америки та Карибського басейну	0	0
38	Країнознавча характеристика Мексики	3	2
39	Країни Центральної Америки	3	3
40	Країни Південної Америки	3	3
41	Країнознавча характеристика Бразилії	0	3
42	Країнознавча характеристика Аргентини	2	2
43	Країнознавча характеристика Африки	0	3
44	Країни Північної Африки	3	3
45	Країни Західної Африки	3	2
46	Країни Центральної Африки	4	3
47	Країни Східної Африки	3	2
48	Країни Південної Африки.	3	2
	<b>Разом</b>	<b>78</b>	<b>114</b>

### 8. Індивідуальні завдання

Для заочного відділення написання письмової контрольної роботи згідно методичних вказівок.

### 9. Методи навчання

Основними формами навчальної роботи при вивченні дисципліни є лекційні та семінарські заняття. Лекції проводяться з базових питань країнознавства, містять узагальнений теоретичний матеріал, які є базою для самостійної роботи студентів. В процесі читання лекцій увага концентрується на найбільш складних питаннях досліджуваної теми, додаються рекомендації для самостійної роботи над відповідними темами. Спосіб подання інформації студентам в процесі їх пізнавальної діяльності реалізується через певні дії та методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація – для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
- практична робота – для використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – для практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного.

### 10. Очікувані результати навчання з дисципліни

Програмні результати навчання	Очікувані результати навчання з дисципліни
РН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.	Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності (СК 16)

<p><b>РН 3.</b> Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.</p>	<p>Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного бізнес-середовища та вміти адаптуватися до них <b>(СК 5)</b></p> <p>Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі <b>(СК 6)</b></p> <p>Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків <b>(СК 11)</b></p>
<p><b>РН4.</b> Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендегенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.</p>	<p>Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародного бізнесу <b>(СК 3)</b></p> <p>Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного бізнес-середовища та вміти адаптуватися до них <b>(СК 5)</b></p> <p>Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу різного рівня та налагоджувати комунікації між ними. <b>(СК 8)</b></p>
<p><b>РН 5.</b> Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.</p>	<p>Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу різного рівня та налагоджувати комунікації між ними. <b>(СК 8)</b></p> <p>Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності <b>(СК 16)</b></p>
<p><b>РН 6.</b> Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці,</p>	<p>Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського</p>

<p>здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.</p>	<p>(вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні(ЗК 01)</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя(ЗК 02)</p> <p>Здатність планувати та управляти часом(ЗК 04)</p> <p>Здатність працювати в команді(ЗК 11)</p>
<p><b>РН 7.</b> Застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p>	<p>Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності (СК 16)</p>
<p><b>РН10.</b> Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб’єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.</p>	<p>Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародного бізнесу з урахуванням його основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин в цілому та міжнародного бізнесу зокрема (СК 2)</p> <p>Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародного бізнесу (СК 3)</p> <p>Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв’язків між суб’єктами міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу різного рівня та налагоджувати комунікації між ними. (СК 8)</p>
<p><b>РН 17.</b> Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати</p>	<p>Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів)</p>

<p>економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.</p>	<p>вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні(СК 10)</p> <p>Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах (СК 13)</p> <p>Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України (СК 15)</p>
<p><b>РН18.</b> Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.</p>	<p>Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародного бізнесу з урахуванням його основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин в цілому та міжнародного бізнесу зокрема (СК 2)</p>
<p><b>РН 20.</b> Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.</p>	<p>Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції (СК 01)</p> <p>Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах (СК 13)</p> <p>Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України (СК 15)</p>
<p><b>РН23.</b> Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.</p>	<p>Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності (СК 16)</p>

### 11. Засоби оцінювання

Навчальна дисципліна «Країнознавство» викладається за кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Тематика дисципліни розрахована на 8 змістовних модулів, які містять 48 тем. Підсумкова кількість балів виставляється як сума

балів за усіма поточними формами контролю та підсумковим контролем, передбаченими робочою програмою навчальної дисципліни.

Методами оцінювання та демонстрування результатів згідно Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка»\* є: поточний контроль (контроль відвідування занять студентом, усне опитування, індивідуальне опитування, доповіді); рубіжний контроль (тестування за темами модуля 1, модуля 2); підсумковий контроль (екзамен – форма підсумкового контролю, яка полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни та на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на семінарських заняттях, а також завдань до екзамену). Сумарний результат містить 100 балів.

---

\* Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка» / Укладачі: С.Б. Беліков та ін. Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ, НУ «Запорізька політехніка». 2019. 18 с.

## 12. Критерії оцінювання

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»\*\*, контрольні заходи включають в себе вхідний, поточний, рубіжний (модульний, тематичний, календарний), відстрочений, підсумковий та семестровий контроль, а також комплексні контрольні роботи та ректорські контрольні роботи.

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Країнознавство» включає в себе поточний, рубіжний та підсумковий контроль. Також, за окремим наказом ректора, може проводитися ректорський контроль знань здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль проводиться викладачами під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Рубіжний контроль – це контроль знань здобувачів вищої освіти після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Проводиться у вигляді модульної контрольної роботи або за результатом поточного контролю.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах за 100-бальною системою, національною та шкалою ЄКТС.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти. Семестровий контроль з дисципліни «Країнознавство» проводиться у формі семестрового екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти. Завдання екзамену включають тестові завдання, теоретичні питання з курсу та практичне завдання.

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в екзаменаційну відомість, є сумою балів за різні види навчальної роботи:

---

\*\* Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»\*\*/ Укладачі: В.Г. Прушківський, С.Т. Яримбаш, В.Л. Грешта, А.В. Пархоменко, С.І. Шило, О.О. Каплієнко, О.В. Коваленко, О.В. Лапкіна, П.В. Сахно, О.М. Стеценко, Н.Л. Ніколаєва, О.В. Савельєва, Л.М. Шило, О.В. Шепель, О.С. Калюжна, Є.О. Фасоль. - Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ НУ «Запорізька політехніка». 2019. 59 с.

**Шкала оцінювання: національна та ECTS**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	<b>A</b>	відмінно	зараховано
85-89	<b>B</b>	добре	
75-84	<b>C</b>		
70-74	<b>D</b>	задовільно	
60-69	<b>E</b>		
35-59	<b>FX</b>	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	<b>F</b>	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

**13. Методичне забезпечення**

1. Презентації за лекційними темами курсу.
2. Конспект лекцій з курсу «Країнознавство».
3. Методичні рекомендації з підготовки семінарських занять та самостійної роботи студентів з курсу «Країнознавство».
4. Методичні вказівки і тематика контрольних робіт для студентів заочної форм навчання з дисципліни «Країнознавство».

**14. Рекомендована література****Базова**

1. Стратегічні комунікації в міжнародних відносинах. Монографія. – К. : Вадекс, 2019. – 442 с.
2. Розвиток новітніх форм міжнародної економічної інтеграції на початку ХХІ ст.: монографія / О.І.Шнирков, А.С.Філіпенко, Р.О.Заблоцька та ін.; за заг.ред. О.І.Шниркова. К.: ВПЦ «Київський університет», 2016. - 415с.
3. Лизогуб В.А. Країнознавство: навч.посібник / В.А.Лизогуб. – Х.: Право, 2014. – 624с.
4. Країнознавство : підручник / В.П. Крижанівський, М.С. Дорошко, В.І. Головченко та ін.. ; за ред. [М.С. Дорошка]. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2012. – 439 с. + 16 с. (карти). – (Вища освіта ХХІ ст.).
5. Країнознавство: країни пострадянського простору, Європи і Північної Америки : навч. посібник / М.С.Дорошко, Р.А.Кривонос, В.П.Крижанівський, Н.Ф.Сербіна. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2012. – 335 с.
6. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Занько Ю. С. та інші. Країнознавство: теорія та практика. Підручник / М.П.Мальська, Н.В.Антонюк, Ю.С.Занько та інші.. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.
7. Дорошко М.С. Геополітичне середовище і геополітична орієнтація країн СНД: Навч. посіб. - К.: Центр навчальної книги, 2011. - 204 с.
8. Дорошко М.С. Геополітичні інтереси та зовнішня політика держав пострадянського простору: Навч. посіб./М.С.Дорошко. - К.: Ніка-Центр, 2011. - 228 с.
9. Країнознавство. Країни СНД, Європи і Північної Америки: Навч. посіб. / М.С. Дорошко, Р.А.Кривонос, В.П.Крижанівський, Н.Ф.Сербіна. К.: Ніка-Центр, 2009. 312 с.
10. Дубович І. А. Країнознавчий словник-довідник / І. А. Дубович. 5-те вид., переробл. і доповн. К. : Знання, 2008. 839 с.
11. Масляк П. О. Країнознавство : підручник / П. О. Масляк. – К. : Знання, 2007. – 292 с.

12. Демократичне врядування і культура миру: Навчально-методичний комплекс / автори: Крижанівський В.П., Головченко В.І., Дорошко М.С., Сербіна Н.Ф., Кривонос Р.А. К.: ІМВ, 2006. 327 с.
13. Історія світової культури. Культурні регіони : навч. посібник / керівник авт. колективу Л. Т. Левчук. 2-е вид., стереотип. К. : Либідь, 1997. 448 с.
14. Економіка зарубіжних країн : підручник / А. С. Філіпенко, В. А. Вергун, І. В. Бураківський та ін. К. : Либідь, 1996. 416 с.
15. Класифікатор держав світу: ДК 007-96. К.: Держстандарт України, 1996. 42 с. (Державний класифікатор України).

### Додаткова

1. Термінологічний українсько-англійський словник-довідник економіста міжнародника: навчальний посібник [Текст] / А.І. Мелешенко, Е.В. Прушківська, О.А. Кулабнева, І.О. Лазнева, Т.С. Павлюк, О.П. Сарнацький, М.М. Ситников – навч.посіб. – вид. 2-ге, допов. і перероб. - Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. - 376 с.
2. Термінологічний українсько-російсько-англійський словник-довідник фінансиста-міжнародника: Навч.посібник. Запоріжжя: ТОВ НВК «Інтер-М», 2013. - 266с.
3. Семиволос І. Піррова перемога Нетаніягу / І. Семиволос // Дзеркало тижня. - 2013. - № 4.
4. Короткий В. Єгипет: турбулентність перехідного періоду / В. Короткий // Дзеркало тижня. - 2013. - № 5.
5. Каспрук В. Ядерний сигнал Кім Чен Ина / В. Каспрук // Дзеркало тижня. - 2013. - № 6.
6. «Вікно можливостей» для інтеграції з ЄС зачиняють в Україні [Електронний ресурс] Леліч М. //Український тиждень. - 2013. - №6.
7. Термінологічний українсько-російсько-англійський словник-довідник економіста-міжнародника: Навч.посібник. Запоріжжя: ТОВ НВК «Інтер-М», 2011. - 361с.
8. Азійський напрям зовнішньої політики України: проблеми і перспективи. Аналітичні оцінки. – К., 2008. – 20 с.
9. Пророченко Н. Особливості розвитку країн Арабського Сходу у постбіполярний період: суспільно-політичний аспект //Дослідження світової політики: Зб. наукових праць. – К: ІСЕМВ, 2007. – С. 121-128.
10. Швед В.О. Близькосхідний регіон у сучасних стратегіях трансатлантичної спільноти. – К.: НІСД, 2006. – 177 с.
11. Кривонос Р.А. Німеччина у структурі європейської співпраці: Монографія. К.: ВПЦ „Київський університет”, 2004. - 166 с.
12. Биковець В. Україна – Канада: нові шляхи економічного співробітництва / В. Биковець // Економіка України. - 2000. - № 2. - С. 86-87.
13. Губені Ю. Реституція як важливий елемент аграрної реформи в Чеській республіці / Ю. Губені // Економіка України. - 2000. - № 7. - С.77.
14. Приходько О. Е-нація – далека перспектива для японців? / О. Приходько // Дзеркало тижня. - 2000. - № 25.
15. Робертсон Д. Боснія і Герцеговина: п'ять років після створення ІФОР / Д. Робертсон // Дзеркало тижня. - 2000. – № 25.
16. Сташевський Є. Японія бере курс на розвиток біотехнології / Є. Сташевський // Дзеркало тижня. - 2000. - № 26.
17. Довідник НАТО. - К., 1999.
18. Баранов С. Сікхський сепаратизм: досвід незалежної Індії / С. Баранов // Політика і час. - 1997. - № 5-6. - С. 65-69.

19. Мендельсон М. До порозуміння з націоналістично-налаштованими етнічними меншинами: уроки Канади та Квебеку / М. Мендельсон // Демони миру та боги війни: соціальні конфлікти посткомуністичної доби. - К., 1997. - С. 334-351.
20. Поліха І. Кашмірська криза (індо-пакистанські відносини) / І. Поліха // Політика і час. - 1997. - № 2. - С. 60-64.
21. Рудич С. Україна – Німеччина: вихід на сучасний рівень партнерства / С. Рудич // Віче. - 1997. - № 12. - С. 107-120.
22. Спільна Декларація про принципи відносин і співробітництва між Україною та Республікою Корея // Політика і час. - 1997. - № 1. - С. 88-89.
23. Ходоровский Г. Тернистим шляхом розвитку і прогресу: До 50-річчя незалежності Індії / Г. Ходоровский, М. Скляренко // Політика і час. - 1997. - № 7. - С. 44-52.
24. Білецька І. Канадська хартія прав і свобод / І. Білецька // Спостерігач. - 1996. - № 28. - С. 38-40.
25. Договір про дружбу і співробітництво між Україною та Іспанією // Політика і час. - 1996. - № 11. - С. 72-75.
26. Земля Суомі // Урядовий кур'єр. - 1996. - 8 лютого.
27. Індонезія: три десятиліття поступу // Урядовий кур'єр. - 1996. - 20 серпня.
28. Кириченко В. Бразилія: досвід економічних реформ на перехідному етапі / В. Кириченко, В. Матвієнко // Спостерігач. - 1996. - № 2. - С. 27-40.
29. Купренюк Т. Франція і НАТО: Еволюція суперечливого партнерства / Т. Купренюк // Спостерігач. - 1996. - № 21. - С. 38-40.
30. Маначинський О. Туреччина і Україна / О. Маначинський // Спостерігач. - 1996. - № 23. - С. 9-21.
31. Олійник О. Словаччина зблизка / О. Олійник // Урядовий кур'єр. - 1996. - 25 травня.
32. Підлуська І. Канада (політичний устрій, політична система, сенат, парламент) / І. Підлуська // Спостерігач. - 1996. - № 20. - С. 40-44.
33. Сизарева В. Україна – Австрія. Рівень парламентаризму, соціального партнерства, демократії / В. Сизарева, С. Тетерук // Віче. - 1996. - № 3. - С. 102-119.
34. Україна – Нідерланди // Політика і час. - 1996. - № 4. - С. 77.
35. Українсько-німецькі відносини // Політика і час: Спецвипуск. - 1996. - № 12.
36. Банківська система ФРН // Банківська справа. - 1995. - № 2. - С. 39-41.
37. До берегів Нілу (про Арабську Республіку Єгипет: коротка довідка, прогнози співробітництва) // Урядовий кур'єр. - 1995. - 16 вересня.
38. Майстрік М. Досвід Чехословаччини у великій приватизації / М. Майстрік, Д. Бергер // Економічна реформа: Приватизація. Антологія. Т.4. - К., 1995. - С.1-37.
39. Приймак Т. Викладання історії України в університетах Канади / Т. Приймак // Київська старовина. - 1995. - № 11. - С. 90-97.
40. Федуняк С. Г. Концепція “середньої держави” у зовнішній політиці Канади / С. Г. Федуняк // Український історичний журнал. - 1995. - № 5. - С. 72-78.
41. Чекай Ян. Основные направления приватизации в Польше / Ян Чекай // Проблемы теории и практики управления. - 1995. - № 5. - С. 46-51.
42. Шассард Д. Політичне життя Франції і сьогодні залишається під впливом ідеї генерала де Голля / Д. Шассард // Віче. - 1995. - № 8. - С. 136-141.
43. Республіка Корея: погляд у XXI ст. (Біографія нового Президента Кореї Кім Йон Сама, його намір і плани, коротка довідка про Південну Корею) // Урядовий кур'єр. 1993. - 25 лютого.
44. Кудряченко А. Україна – Німеччина: вектор співдій / А. Кудряченко // Віче. - 1993. - № 7. - С. 149-157.
45. Кириченко В. П. С Альенде і А. Піночет: моделі розвитку Чилі / В. П. Кириченко // Український історичний журнал. - 1992. - № 3. - С. 74-83.



## 15. Інформаційні ресурси

1. Організація Об'єднаних націй [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/ru/>
2. Світова організація торгівлі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.wto.org/>
3. Economic and Social Commission for West Asia (ESCWA) [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://www.unescwa.org/>
4. United Nations ESCAP [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unescap.org>
5. United Nations ECA [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.uneca.org/>
6. United Nations ECE [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://unece.org/>
7. United Nations ECLAC [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eclac.org/>
8. Офіс Ради Європи в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.coe.kiev.ua/index.html>
9. Країни світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://svit.ukrinform.ua/>
10. World Bank [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.worldbank.org/>
11. European Union [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://europa.eu>
12. Bank of International Settlements [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bis.org/>
13. Economic Cooperation and Development (OECD) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/>
14. International Monetary Fund [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.imf.org/external/datamapper>
15. UNCTAD [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://unctad.org/>
16. International Finance Corporation [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ifc.org/errorpage.html>
17. Financial Stability Board [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.fsb.org/>
18. Eurostat [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ec.europa.eu/eurostat/home>
19. Central Intelligence Agency. The World Factbook [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sp.html>
20. Урядовий портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art\\_id=241864218&cat\\_id=244314797](http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=241864218&cat_id=244314797)
21. Міністерство закордонних справ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mfa.gov.ua/ua>
22. Запорізька торгово-промислова палата [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://ns.cci.zp.ua/index.php?option=com\\_content&view=frontpage&Itemid=1&lang=ru](http://ns.cci.zp.ua/index.php?option=com_content&view=frontpage&Itemid=1&lang=ru)